

cation des règles de droit commun relatives à la protection des héritiers réservataires et doit, en cas d'atteinte à la réserve héréditaire, faire l'objet d'une réduction, au sens du droit successoral. Pareille réduction ne peut plus être subordonnée à la condition, énoncée à l'article 124 de la loi sur le contrat d'assurance terrestre, tenant au caractère manifestement exagéré du financement du contrat au regard de la situation de fortune du souscripteur.

Se prononçant sur la réserve, l'arrêt de la Cour constitutionnelle du 26 juin 2008 avait laissé ouverte la question de la conformité à la Constitution du régime dérogatoire au droit commun qu'institue cet article 124 également en ce qui concerne le rapport, lequel concerne l'égalité entre les héritiers légaux, réservataires ou non. Au prix d'une motivation plutôt succincte, la Cour constitutionnelle dissipe cette zone d'ombre dans son arrêt du 16 décembre 2010, en excluant une violation des articles 10 et 11 de la Constitution par ledit article 124 en ce que celui-ci a trait au rapport. A l'appui de cette solution, elle souligne que, tandis que les règles relatives à la protec-

tion de la réserve héréditaire sont impératives (hormis les exceptions prévues par la loi elle-même), l'obligation de rapport ne concerne pas les donataires autres que les héritiers légaux et ces derniers peuvent, du reste, être dispensés de cette obligation par la volonté du donateur. Elle ajoute que la circonstance que les donations prenant une forme autre que l'assurance vie relèvent, en vertu du Code civil, d'une présomption d'obligation de rapport alors que les donations sous la forme d'une telle assurance relèvent, en vertu de l'article 124 de la loi sur le contrat d'assurance terrestre, d'une présomption de dispense de rapport, ne saurait être jugée constitutive d'une différence de traitement injustifiée, étant donné que, dans un cas comme dans l'autre, le *decius* a la possibilité de faire primer sa volonté pour écarter l'obligation de rapport.

Jean-Marc Binon

Maître de conférences invité à l'UCL, référendaire à la CJUE

8. ECONOMISCH STRAFRECHT/DROIT PÉNAL ÉCONOMIQUE

Rechtspraak/Jurisprudence

CORRECTIONELE RECHTBANK BRUSSEL (52STE K.) 18 NOVEMBER 2010

VERVAL VAN DE STRAFVORDERING

Verjaring – Schorsing van de verjaring – Inleiding van de zaak – Toepassing van de wet in de tijd

V.G. e.a. / OM

Artikel 24 V.T.Sv. regelt de verjaring van de strafvordering. Dit artikel bepaalde, tot de wijziging ervan in 2002, dat de verjaring van de strafvordering geschorst was gedurende een termijn van maximaal één jaar, vanaf de inleiding van de zaak bij de strafrechtbank. Toepassing van deze in artikel 24 V.T.Sv. voorziene schorsingsgrond was echter dermate complex, dat de wetgever hem weer afschafte bij wet van 16 juli 2002. Om te vermijden dat een groot aantal lopende zaken ingevolge deze afschaffing van de schorsingsgrond onmiddellijk zou verjaren, bepaalde de wetgever bij wet van 5 augustus 2003 dat de nieuwe regeling maar van toepassing zou zijn op feiten die gepleegd werden ná 1 september 2003. Al snel heeft zich de vraag gesteld of de verjaring van feiten die zich zowel vóór als ná 1 september 2003 hebben voorgedaan (bv. bij een voortgezet of een voortdurend misdrijf), al

dan niet geschorst zou zijn vanaf de inleidingszitting. Hieromtrent was nog geen gepubliceerde rechtspraak bekend.

In een vonnis van 18 november 2010, waarin de correctionele rechtbank zich diende uit te spreken over de verjaring van feiten die zich zowel vóór als ná 1 september 2003 hadden voorgedaan, werd voor een precedent gezorgd. De rechtbank oordeelde dat vermits "*het gros van de weerhouden feiten dateren van vóór 1 september 2003 (...) de schorsingsgrond voorzien in artikel 24, 1ste lid, 1°, van de Voorafgaande Titel van het Wetboek van Strafvordering van toepassing blijft*". Deze overweging is op zijn minst origineel te noemen. Nergens in de wet staat dat het oude of nieuwe verjaringsregime van toepassing is al naar gelang 'het gros' of de meerderheid van de feiten. Dergelijke redenering houdt in dat het verjaringsregime voor feiten gepleegd vóór 1 september 2003, die samenhangend zijn met feiten gepleegd daarna, verschilt al naar gelang het aantal feiten dat werd gepleegd ná 1 september 2003. Dat kan uiteraard niet. Bovendien oordeelde de rechtbank in casu dat de feiten die zich vóór en ná 1 september 2003 hebben voorgedaan, intrinsiek samenhangen wegens eenheid van opzet, zodat deze geacht moeten worden één misdrijf te zijn, waarvan de verjaringstermijn in principe begint te lopen vanaf het laatste (bewezen) feit. In dergelijk geval, is het verdedigbaar te stellen dat het toepasselijk verjaringsregime datgene is dat van toepassing is op het laatst bewe-

zen verklaarde feit (zie o.a. R. VERSTRAETEN, “Verjaring, algemene regeling” in F. VERBRUGGEN en R. VERSTRAETEN (eds.), *De verjaring van de strafvordering voor rechtspractici*, Leuven, Universitaire Pers, 2005, 40). De rechtbank heeft derhalve ten onrechte aangenomen dat de verjaring van de strafvordering voor feiten die zich hebben voorgedaan zowel vóór als ná 1 september 2003 geschorst was vanaf de inleiding van de zaak.

Tegen het vonnis, dat de strafvordering omwille van andere gronden onontvankelijk heeft verklaard, werd door de burgerlijke partijen en het Openbaar Ministerie hoger beroep aange tekend.

Dirk Libotte

Advocaat Stibbe

9. MEDEDINGINGSRECHT EN GEREGLIEERDE SECTOREN/DROIT DE LA CONCURRENCE ET SECTEURS RÉGULÉS

Wetgeving/Législation

CONCURRENCE

Droit européen de la concurrence – Accords horizontaux – Règlements d’exemption – Accords de spécialisation – Accords de recherche et développement – Lignes directrices

Lignes directrices sur l’applicabilité de l’article 101 du traité sur le fonctionnement de l’Union européenne aux accords de coopération horizontale

Règlement (UE) n° 1217/2010 de la Commission du 14 décembre 2010 relatif à l’application de l’article 101, paragraphe 3, du traité sur le fonctionnement de l’Union européenne à certaines catégories d’accords de recherche et de développement

Règlement (UE) n° 1218/2010 de la Commission du 14 décembre 2010 relatif à l’application de l’article 101, paragraphe 3, du traité sur le fonctionnement de l’Union européenne à certaines catégories d’accords de spécialisation

Le 14 décembre 2010, la Commission a publié trois nouveaux textes contenant les règles relatives aux accords de coopération entre concurrents actuels ou potentiels (il s’agit des lignes directrices ainsi que deux règlements d’exemption par catégorie). Dans ses nouvelles lignes directrices, la Commission a inclus pour la première fois un chapitre relatif à l’échange d’informations entre concurrents. Le chapitre concernant la normalisation a été modifié de façon substantielle et contient désormais des orientations sur les conditions générales.

Les nouvelles règles sont entrées en vigueur le 1er janvier 2011. Les règlements d’exemption prévoient une période de transition de deux ans pendant laquelle des accords existants qui répondent à toutes les conditions des anciennes exemptions peuvent continuer à bénéficier de ces exemptions.

Koen Baekelandt

Advocaat Eubelius

Rechtspraak/Jurisprudence

VOORZITTER RAAD VOOR DE MEDEDINGING 25 NOVEMBER 2010

MEDEDINGING

Belgisch mededingingsrecht – Restrictieve mededingingspraktijken – Procedure – Voorlopige maatregelen – Prima facie-misbruik van machtspositie

Diamanthatdel A. Spira / De Beers UK Limited en Diamdel NV

Beslissing: 2010-V/M-47

Zaak: nr. MEDE-V/M-09/0020

De Voorzitter van de Raad voor de Mededinging stelt vast dat De Beers *prima facie*-misbruik maakt van haar machtspositie door te weigeren diamanten te leveren aan Spira waardoor deze laatste een ernstig, onmiddellijk en onherstelbaar nadeel lijdt (meer bepaald de drooglegging van haar belangrijkste bron van levering van diamant waarvoor zij geen alternatief zou kunnen aanspreken dat een gelijkwaardige hoeveelheid en keuzemogelijkheid biedt als De Beers).

De Beers wordt verplicht om diamanten te leveren aan Spira tot beloop van een bepaald bedrag; de Voorzitter legt ook de voorwaarden vast waartegen die leveringen moeten plaatsvinden. De maatregel geldt vanaf 1 januari